

STRÖMBORGSKA
SKOLAN

ÄMNESVAL

HÖSTEN 2024 – VÅREN 2026

Innehåll

Till dig som går i åk 7	3
Allmän information	3
FÖRDJUPADE OCH VALFRIA ÄMNINGEN I ÅK 8 & 9	4
FÖRDJUPADE KONST- OCH FÄRDIGHETSÄMNINGEN	6
BILDEN OCH JAG	6
MUSIK	6
GYMNASTIK	6
HUSLIG EKONOMI	7
TEKNISK SLÖJD	7
TEXTILSLÖJD	8
VÄLMÅENDE I NATUREN	8
VALFRIA ÄMNINGEN	9
B2-SPRÅK	9
Tyska åk 8	9
Tyska åk 9	9
Franska åk 8	9
Franska åk 9	9
Spanska åk 8	10
Spanska åk 9	10
NATURVETENSKAP	10
FÖRETAGSAMHET	10
GYMNASTIK	11
HUSLIG EKONOMI	11
BILDKONST	12
LÄSA OCH SKRIVA	12
VALFRIA ÄMNINGEN, kortkurs	13
ÄVENTYR I NATUREN	13
DRAMA	13
FINSKA UTAN PENNA	13
GYMNASTIK: BOLLSPEL	14
HISTORIA: VÄRLDEN FRÅN 1945 TILL IDAG	14
HUSLIG EKONOMI	14
TILLÄMPAD OCH FÖRDJUPAD MATEMATIK	15
RELIGIONSPSYKOLOGI	15
TEXTILSLÖJD	15
METALLSLÖJD	16

Till dig som går i åk 7

Det har blivit dags att välja vilka valfria ämnen du vill ha i högstadiet. Du skall nu välja 3 ämnen som du kommer att ha under både åk 8 och åk 9. Två av ämnena är långa = du har dem hela läsåret både i åk 8 och åk 9, och ett ämne är kort = du har det i tre perioder i åk 8 och tre perioder i åk 9.

Tips! När du har fyllt i din valblankett kan du gärna ta en bild av den innan du lämnar in den. Det kan vara bra att ha för minnet, eftersom de valfria ämnena börjar först nästa augusti och det kan lätt hända att man glömmer bort vad man valde.

Allmän information

Detta häfte innehåller en kort presentation av skolans valfria ämnen. **Valet görs på skild valblankett och valet du gör är bindande.**

Att tänka på:

- Det finns inga garantier att man är i samma undervisningsgrupp med sina vänner, trots att man valt samma ämne. Det lönar sig därför inte att välja ämne enligt vad kompiserna tycker utan vad man själv vill. Det går inte att skilt önska att få vara i samma grupp med en kompis.
- Tänk också noga på vilka reservval du gör. Vissa ämnen är väldigt populära och grupperna kan bli fulla. I sådana fall ryms inte alla med utan vissa elever får sitt reservval i stället.
- Huslig ekonomi ordnas i första hand i Ströhös byggnad. Vid behov ordnas undervisningen i en annan byggnad i Borgå centrum. Eleven kan inte välja i vilken byggnad hussan är.
- Gymnastiken ordnas lektionsvis i olika byggnader och idrottsplaner, beroende på lektionernas tema.
- Teknisk slöjd ordnas i Ströhö, men kan också vara i andra slöjdsalar inom staden.
- Grupperna är blandgrupper, det kan alltså finnas elever i samma grupp från alla klasser i samma årskurs som du, och pojkar/flickor blandat (också gymnastiken).
- Fundera på att välja något annat tillval än gymnastik om du på fritiden idkar någon sport där du har många träningar. (Överbelastning)
- Om du väljer ett språk ska du vara beredd att det blir läxor/prov. Borgå gymnasium erbjuder fortsättningskurser i tyska och franska (inte spanska).
- Att ämnet är valfritt betyder inte att man kan välja om man deltar eller inte. När man gjort sina val blir ämnena obligatoriska, och då måste man delta i undervisningen (annars underkänd)
- Inga ämnen krävs för fortsatta studier, MEN de långa praktiska räknas med om du söker till yrkesutbildning, språk om du söker till gymnasiet.
- Det är olika lärare som undervisar tillvalsämnena. Därför kan det hända att det är en annan lärare än den du är van vid som håller kursen.

Läroämnen som slutar som obligatoriska under åk 7-9

Huslig ekonomi och slöjd slutar som obligatoriska läroämnen efter år 7. Dvs har man inte valt läroämnet som valbart, så har man det inte längre. Bildkonst och musik fortsätter som obligatoriskt ännu på åk 8. Gymnastiken pågår som obligatorisk på åk 7, 8 och 9. Den obligatoriska lärokursen i historia slutar efter åk 8 och följs då av samhällslära som pågår endast på åk 9.

FÖRDJUPADE OCH VALFRIA ÄMNEN I ÅK 8 & 9

Du väljer:

- 1) Ett **FÖRDJUPAT konst- och färdighetsämne** som läses på åk 8 och 9
- 2) Ett **långt VALFRITT ämne** som läses på åk 8 och 9
- 3) Ett **kort VALFRITT ämne** som läses på åk 8 och 9

De långa ämnena bedöms med vitsord. Den korta kursen bedöms med godkänd/underkänd på åk 8 och med vitsord på åk 9.

Timmarna i valfria konst- och färdighetsämnen är en del av den undervisning som ges i de gemensamma lärokurserna i konst- och färdighetsämnen i årskurs 7 och 8 (musik, bildkonst, huslig ekonomi, slöjd och gymnastik). Eleven får ett vitsord för varje konst- och färdighetsämne på avgångsbetyget, som innefattar både den gemensamma lärokursen och den valfria lärokursen i ämnet, dvs inget separat vitsord ges för det valfria konst och färdighetsämnet.

Om önskas att siffervitsord inte antecknas för ett **valfritt B2-språk** på avgångsbetyget, kan elevens vårdnadshavare skriftligen anhålla om att vitsordet utelämnas och i stället antecknas "godkänd."

Obs! Du kan endast välja samma läroämne en gång, och då bara i en av grupperna.

Eleverna kan välja samma läroämne bara en gång. Ex. Den som vill ha huslig ekonomi väljer huslig ekonomi bara en gång i bara en av grupperna. Metallslöjd räknas som läroämnet teknisk slöjd, så man kan inte välja både teknisk slöjd och metallslöjd. Textilslöjd räknas som ett eget ämne, dvs man kan välja både metallslöjd/teknisk och textilslöjd, men i olika grupper.

FÖRDJUPADE KONST- OCH FÄRDIGHETSÄMNER

	åk 8	åk 9
1) Långt val	(sammanlagt 4 årsveckotimmar)	
Bildkonst	2	2
Musik	2	2
Gymnastik	2	2
Huslig ekonomi	2	2
Teknisk slöjd	2	2
Textilslöjd	2	2
Välmående i naturen	2	2

VALFRIA ÄMNER

	åk 8	åk 9
2) Långt val	(sammanlagt 4 årsveckotimmar)	
Tyska	2	2
Franska	2	2
Spanska	2	2
Naturvetenskap	2	2
Företagsamhet	2	2
Gymnastik	2	2
Huslig ekonomi	2	2
Bildkonst	2	2
Läsa och skriva	2	2

	(sammanlagt 2 årsveckotimmar)	
3) Kort val		
Äventyr i naturen	1	1
Drama	1	1
Finska: Finska utan penna	1	1
Gymnastik: Bollspel	1	1
Historia: Världen från 1945 till idag	1	1
Huslig ekonomi	1	1
Tillämpad och fördjupad matematik	1	1
Religionspsykologi	1	1
Textilslöjd	1	1
Teknisk slöjd	1	1
Metallslöjd	1	1

På valblanketten fyller du i ditt val + 2 reservval i var och en av de tre grupperna. Du skriver alltså 1, 2, 3 i den ordning som du helst vill ha ämnena. Det är inte garanterat att du får ditt förstaval i alla grupper, så det lönar sig att också noggrant fundera på reservvalen.

Lämna in valblanketten till din klassföreståndare senast torsdagen den 1.2.2024!

FÖRDJUPADE KONST- OCH FÄRDIGHETSÄMNEN

BILDEN OCH JAG

Mål

- Eleven tränar sin förmåga att våga vara kreativ och göra egna beslut.
- Eleven fördjupar och utvecklar sina konstnärliga färdigheter inom bildkonsten, både tekniskt och idémässigt, samt får en större förståelse för bildkonsten och sig själv.

Innehåll

- Vi fördjupar oss i teckning, målning, konstgrafik, skulptur och keramik, samt experimenterar och prövar på nya tekniker.
- Vi gör ett valbart projekt i slutet av vartdera läsåret.
- Vi upptäcker färgens och kompositionens inverkan på bilduttrycket.
- Vi undersöker hur man kan påverka känslan av djup och rum. Som utgångspunkt för bilderna använder vi oss av iakttagelser, det undermedvetna och fantasin.

MUSIK

åk 8

- Vi spelar och sjunger så kallade "rundanlåtar"; Vi övar sång, piano, ukulele, gitarr, bas och trummor i s.k. "Loop-låtar" (återkommande ackordföljder), där man går från instrument till instrument tills man provat på allt.
- Turvist med föregående övar vi låtar man själv får välja. I dessa väljer man själv om man sjunger eller vilket instrument man spelar.
- Vi spela från noter; noter och/eller tabulatur för gitarr eller bas.
- Vi övar låtar inför tillställningar om det finns behov

åk 9

- Vi sjunger och spelar sånger som eleverna själva väljer. Vi uppträder med sångerna på skolans tillställningar om eleverna så vill.
- Vi lär oss att uppträda och agerar på en scen.
- Vi ordnar en elevkonsert om det finns tillräckligt många som vill
- Vi sysslar också med låtanalys i olika musikstilar.

GYMNASTIK

Mål

Du utvecklar dina färdigheter i olika idrottsgrenar och motionsformer. Du förbättrar din kondition genom att ytterligare röra på dig en gång per vecka i skolan.

Innehåll

Du får fördjupa dina kunskaper i idrottsgrenar som du har i ordinarie skolgymnastiken samt pröva på nya idrottsformer/-grenar t.ex. tennis, lacrosse, stadskrig.

Du har möjlighet att planera och utföra egen träning i viss mån.

Ni i tillvalsgymnastiken får också vara med i lektionsplaneringen genom att välja idrottsgrenar.

HUSLIG EKONOMI

Mål

- Du fördjupar och utvecklar grundkunskaperna i matkunskap och matkultur, hållbart boende och hållbar konsumtion. Målet är att du ska ges förutsättningar att hantera vardagen på ett miljö- och kostnadsmedvetet sätt.
- Ett annat delmål är att du klarar av och inser nyttan med ett fungerande samarbete.

Innehåll

Åk 8

- Vi fördjupar oss och följer upp innehållet från årskurs 7.
- Vi behandlar dessutom matkulturer från Finlands landskap och de övriga nordiska länderna.
- Kursen innehåller även teoretiska och praktiska inlämningsarbeten, bl.a. en portfolio om finländsk matkultur.

Åk 9

- I årskurs 9 satsar vi på matkulturer i andra religioner och länder utanför Norden.
- Vi behandlar de vanligaste dieterna och följer upp hälsosamma trender.
- Kursen innehåller även teoretiska och praktiska inlämningsarbeten, bl.a. en portfolio om en internationell matkultur.

TEKNISK SLÖJD

Mål

- Du fördjupar dina färdigheter och kunskaper i träslöjd och metallslöjd.

Innehåll

- repetition av maskin-, verktygs- och materiallära
- arbetsskydd
- olika träarbeten och metallarbeten
- teknisk ritning och planering

- enkla reparationsarbeten hemma och på fritiden

TEXTILSLÖJD

Mål

- Du fördjupar dina kunskaper och färdigheter i textilslöjd
- Du planerar och tillverkar produkter
- Du utvecklar förmågan att skapa med händerna
- Innehåll
- Planera och tillverka produkter inom både sömnad och garnteknik

VÄLMÅENDE I NATUREN

Mål

Tema för detta tillvalsämne är alltså befrämjandet av mental och fysisk hälsa med hjälp av naturen. Tanken med lektionerna är att förse elever med redskap för bland annat stresshantering, samtidigt som de lär sig nyttiga kunskaper om naturen och om att vistas i skog och mark. Studierna är huvudsakligen praktiska, och äger huvudsakligen rum utomhus (om vädret tillåter).

Innehåll

Fysisk hälsa: motion i naturen

- Allemansrätten
- Friluftsliv i Finland (närmiljön, nationalparker etc.)
- Olika motionsformer i naturen: vandring, cykling, terränglöpning)
- Överlevnads kunskaper: att lägga upp en eld, laga mat på stormkök, orientering
- Artkännedom i naturen
- Mat från naturen: bär, svampar, örter
- Projekt: planera utflykt, t.ex. till Sibbo storskog

Mental hälsa: lugn och ro i naturen

- Skogsbad som filosofi <https://en.wikipedia.org/wiki/Shinrin-yoku>
- Mindfulness/ meditation i naturen
- Den visuella naturen: fotografering, naturens färger och former. Kreativa projekt som är förknippade till naturen.
- Naturfilmer
- Projekt: t.ex. utställning med naturkonst

VALFRIA ÄMNEN

B2-SPRÅK

Mål

Målet för undervisningen är att du uppmuntras till att våga kommunicera i de allra vanligaste situationerna. Kommunikativa övningar stödjer denna utveckling. Du bör också efter avslutad lärokurs förstå innehållet i text och tal om vardagsliv. Ett annat delmål är att väcka ditt intresse för den kulturella mångfalden i skolan och den omgivande världen. Vi använder oss av omväxlande arbetsmetoder för att motivera och engagera alla, oberoende av vilken inlärningsstil man har. Språkstudier skall ses som en del av ett livslångt lärande och utgår ifrån att du är motiverad och intresserar dig för språket även utanför skolan.

Tyska åk 8

- Vardagsuttryck, dvs. att kunna berätta om sig själv och sina fritidsintressen, att hälsa och byta artighetsfraser med varandra. Enkla uppköp och restaurangbesök. Kulturkännedom: Tyskland.
- **Strukturer:** presens, substantivets bestämda/obestämda artiklar, räkneord och ackusativ.

Tyska åk 9

- Att planera resor, beställa biljetter, kunna ge och förstå vägbeskrivningar samt kunna diskutera väder och kläder. Kulturkännedom: Österrike och Schweiz.
- **Strukturer:** preteritum av *sein* och *haben*, perfekt, bisatser och dativ.

Franska åk 8

- Att hälsa samt berätta om sig själv och andra, fritidsintressen, smalltalk och artighetsfraser, kulturkännedom, franskan i världen, att beställa på restaurang, matkultur, köpa biljett, väderlek, Bretagne
- **Strukturer:** artiklar, adjektiv, genitiv, räkneord, prepositioner, personliga och possessiva pronomen, verbböjning i presens, räkneord

Franska åk 9

- Att berätta om sina fritidssysselsättningar och studiemiljön, diverse umgängessituationer, Paris och Belgien, resevokabulär, beskriva vägen, handla bl.a. kläder, uttrycka sin åsikt
- **Strukturer:** verbböjning i presens och perfekt, närfuturum, räkneord, ordningstal

Spanska åk 8

- Vardagsuttryck. Att kunna berätta om sig själv för andra ungdomar, småprata och t.ex. gå på café, gå i klädaffärer. Verb i presens och futurum, substantiv och adjektiv.

Spanska åk 9

- Kulturkännedom. Att tala om resor, länder, artister, skola, hobby mm. Göra och förstå vägbeskrivningar. Verbböjning i perfekt, gerundium och förfluten tid.

NATURVETENSKAP

Mål Du får en teoretisk och tillämpad kunskap i naturvetenskap

Innehåll

Åk 8 Du lär dig bland annat:

- fördjupning av utvalda delar inom kemin, bl.a. medicin och brottsplatsundersökning
- mera om den organiska kemin
- matematiska metoder inom naturvetenskaperna
- planera och genomföra större forskningsprojekt
- tillämpningar av programmering

Åk 9 Du lär dig bland annat:

- mera om utvalda delområden inom fysiken bl.a. astronomi och elektronik
- att tillämpa matematik inom fysiken och kemin
- fördjupning av din kunskap i programmering
- planera och genomföra större forskningsprojekt

FÖRETAGSAMHET

Åk 8 Mål

- Kursen stöder de unga i att stärka sin självkännedom och ger dem beredskap att söka jobb samt att ha kontroll över sin ekonomi.

- Programmet är en helhet som stöder glädjen med att lära sig och att kunna kombinera olika inlärd färdigheter i situationer i vardagen.

Innehåll

- Kursen baserar sig på metoder som är aktiverande, elevcentrerade och bygger på att man lär sig av andra elever, och grundar sig i problemlösning.

Åk 9 Mål

- Målet med programmet UF Ett år som företagare är att lära sig arbetslivsfärdigheter och en företagsam inställning och ett företagsamt verksamhets sätt redan under studietiden.

Innehåll

- I kursen grundar du för ett läsår ett miniföretag (UF-företag) som fungerar med riktiga pengar. Du går under läsåret igenom alla företagens skeden från att grunda det till att avsluta verksamheten.

GYMNASTIK

Mål

Du utvecklar dina färdigheter i olika idrottsgrenar och motionsformer. Du förbättrar din kondition genom att ytterligare röra på dig en gång per vecka i skolan.

Innehåll

- Du får fördjupa dina kunskaper i idrottsgrenar som du har i ordinarie skolgymnastiken samt pröva på nya idrottsformer/-grenar t.ex. tennis, lacrosse, stadskrig
- Du har möjlighet att planera och utföra egen träning i viss mån.
- Ni i tillvalsgymnastiken får också vara med i lektionsplaneringen genom att välja idrottsgrenar.

HUSLIG EKONOMI

Mål

- Du fördjupar och utvecklar grundkunskaperna i matkunskap och matkultur, hållbart boende och hållbar konsumtion. Målet är att du ska ges förutsättningar att hantera vardagen på ett miljö- och kostnadsmedvetet sätt.
- Ett annat delmål är att du klarar av och inser nyttan med ett fungerande samarbete.

Innehåll

Åk 8

- Vi fördjupar oss och följer upp innehållet från årskurs 7.
- Vi behandlar dessutom matkulturer från Finlands landskap och de övriga nordiska länderna.
- Kursen innehåller även teoretiska och praktiska inlämningsarbeten, bl.a. en portfolio om finländsk matkultur.

Åk 9

- I årskurs 9 satsar vi på matkulturer i andra religioner och länder utanför Norden.
- Vi behandlar de vanligaste dieterna och följer upp hälsosamma trender.

Kursen innehåller även teoretiska och praktiska inlämningsarbeten, bl.a. en portfolio om en internationell matkultur.

BILDKONST

Mål

- Eleven tränar sin förmåga att våga vara kreativ och göra egna beslut.
- Eleven fördjupar och utvecklar sina konstnärliga färdigheter inom bildkonsten, både tekniskt och idémässigt, samt får en större förståelse för bildkonsten och sig själv.

Innehåll

- Vi fördjupar oss i teckning, målning, konstgrafik, skulptur och keramik, samt experimenterar och prövar på nya tekniker.
- Vi gör ett valbart projekt i slutet av vartdera läsåret.
- Vi upptäcker färgens och kompositionens inverkan på bilduttrycket.
- Vi undersöker hur man kan påverka känslan av djup och rum. Som utgångspunkt för bilderna använder vi oss av iakttagelser, det undermedvetna och fantasin.

LÄSA OCH SKRIVA

Tycker du om att läsa och skriva? Eller vill du öva upp din läs- och skrivförmåga? Den här kursen passar alla som vill satsa på sitt läsande och skrivande utifrån sin egen nivå. Under kursen kommer vi att läsa mycket, prata om det vi läst och vi kommer också att ha skrivövningar av olika slag. Du får välja det mesta du läser själv, men en del texter läser vi gemensamt. Vi besöker stadsbiblioteket åtminstone en gång under kursens gång.

VALFRIA ÄMNEN, kortkurs

ÄVENTYR I NATUREN

Detta är kursen för dig som trivs i naturen och vill få kunskaper att överleva i den.

Plock från kursinnehållet:

- Göra upp eld utan tändstickor
- Bygga redskap och föremål av naturens material
- Bygga skydd
- Olika navigationsmetoder (kompass, GPS, naturens tecken)
- Friluftsförsta hjälp

DRAMA

Mål

- att genom drama och lek utveckla uttrycksförmågan, kreativiteten och lära sig uppträda inför publik

Innehåll

- dramaövningar
- improvisationsövningar
- skapande och inövning av program till fester o.d.

FINSKA UTAN PENNA

Mål

- Målet med kursen är att öka självförtroendet och att i större utsträckning våga använda finska muntligt i vardagliga situationer samt att utöka ordförrådet.

Innehåll

- Vi har muntliga övningar av varierande slag med tyngdpunkten på vardagskompetens och använder även digitala hjälpmedel.

GYMNASTIK: BOLLSPEL

Mål

- Du utvecklar din rörelse- och spelförmåga genom att träna och spela olika bollspel.

Innehåll

- Du får spela mycket och också testa på sådana bollsporter som inte ingår i den obligatoriska gymnastiken.

HISTORIA: VÄRLDEN FRÅN 1945 TILL IDAG

Mål

- Eleven skall få mera kunskap om hur världen har förändrats från andra världskrigets slut till idag och ökad förståelse för varför världen idag ser ut som den gör.

Innehåll

- Kalla kriget
- Världen efter kalla kriget
- Europa efter 1945
- Tredje världen efter 1945
- Finland under efterkrigstiden

HUSLIG EKONOMI

Mål

- Att kunna basfärdigheter som behövs för att självständigt klara av ditt dagliga liv.
- Ett annat delmål är att du klarar av och inser nyttan med ett fungerande samarbete.

Innehåll

- Vi övar oss i basfärdigheter; att laga smått och gott, vardagsmat och baka utgående från basrecept. Ibland använder vi "leftovers", tar tillvara svinn för att träna oss i att handla ekonomisk, ekologisk och att klara av att laga mat utan recept. Vi lär oss att städa, att hålla kläder och textilier i skick, att ha koll på den egna ekonomin (budgetering) och konsumtionen, att ta hänsyn till miljön och planera vad som behövs i ett eget hem.

TILLÄMPAD OCH FÖRDJUPAD MATEMATIK

Mål

- Du får en förberedande och fördjupad kunskap i matematik inför fortsatta studier, t.ex. gymnasiet.

Innehåll

Åk 8 Du lär dig bl.a.

- Problemlösning och laborativ matematisk kunskap
- Fördjupad kunskap i de mest centrala delarna av matematiken såsom procenträkning och ekvationslösning
- Geometriska modeller

Åk 9 Du lär dig bl.a.

- Att använda digitala verktyg inom matematiken
- Att arbeta länge och koncentrerat med mera omfattande uppgifter
- Fördjupning av valda delar inom matematiken

RELIGIONSPSYKOLOGI

Mål

- Eleven skall få en fördjupad syn av gamla religioner, farliga grupperingar, sekter och terrorgrupper samt hur dessa påverkar samhället och individen.

Innehåll

- Vi bekantar oss med egyptisk och grekisk mytologi samt farliga samhällliga grupperingar, religiösa sekter och terrorister genom att behandla bl.a. ledarskap, roller, gruppsyck, manipulation, hjärntvättning och mind control.

TEXTILSLÖJD

Mål

- Du fördjupar dina kunskaper och färdigheter i textilslöjd
- Du planerar och tillverkar en produkt

METALLSLÖJD

Mål

- Du bekantar dig med olika metallbearbetningsmaskiner
- Du bekantar dig med och övar olika svets tekniker
- Du planerar och genomför egna projekt inom metall

Innehåll

- Maskiner för bearbetning av plåt
- Elektrod-, Mig-, punkt- och gassvetsning

Undervisningen sker eventuellt delvis i Lyceiparkens skolas utrymmen.